Publicat în Jurnalul Oficial L nr. 339 din 24-12-2003

Abrogat(ă) de Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European

DIRECTIVA 2003/125/CE A COMISIEI
din 22 decembrie 2003
privind modalităţile de aplicare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European şi a Consiliului în ceea ce priveşte prezentarea echitabilă a recomandărilor de investiţii şi menţionarea conflictelor de interese (Text cu relevanţă pentru SEE)

COMISIA COMUNITĂŢILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunităţii Europene,

având în vedere Directiva 2003/6/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind utilizările abuzive ale informaţiilor confidenţiale şi manipulările pieţei (abuzurile de piaţă)[1], în special articolul 6 alineatul (10) a şasea liniuţă,

având în vedere avizul Comitetului autorităţilor europene de reglementare a pieţelor valorilor mobiliare (CERVM)[2],

întrucât:

(1) Prezentarea echitabilă, clară şi precisă a informaţiilor, precum şi menţionarea intereselor şi conflictelor de interese face necesară stabilirea unor norme armonizate care să fie respectate de persoanele care produc sau difuzează prin canalele de distribuţie sau direct către public informaţii prin care se sugerează sau se recomandă o strategie de investire. În special integritatea pieţei impune ca prezentarea informaţiilor prin care se sugerează sau se recomandă o strategie de investire să răspundă unor norme înalte de imparţialitate, de probitate şi de transparenţă.

(2) Recomandarea sau sugerarea unei strategii de investire se face fie în mod explicit (ca în cazul recomandărilor de "cumpărare", "păstrare" sau "vânzare"), fie implicit (prin referire la un obiectiv al cursului sau în alt mod).

(3) Sugestiile de investire, furnizate sub forma unei recomandări personale adresate unui client referitoare la una sau mai multe operaţiuni cu instrumente financiare (în special recomandări informale de investire pe termen scurt provenite din cadrul serviciilor comerciale sau al serviciilor de tranzacţionare a ordinelor unei societăţi de investiţii sau ale unei instituţii de credit şi adresate propriilor clienţi) care nu pot fi făcute publice nu trebuie considerate recomandări în sensul prezentei directive.

(4) Recomandările de investiţii care constituie o posibilă bază pentru deciziile de investiţii trebuie făcute şi difuzate cu cea mai mare atenţie pentru a se evita inducerea în eroare a participanţilor pe piaţă.

(5) Identitatea persoanei care face recomandările de investiţii, normele sale de conduită profesională şi identitatea autorităţii competente de care depinde trebuie menţionate, întrucât acestea pot reprezenta o informaţie preţioasă pentru investitori şi pentru decizia lor de a investi.

(6) Recomandările trebuie făcute într-un mod clar şi precis.

(7) Interesele particulare sau conflictele de interese ale persoanelor care fac recomandări sau sugerează o strategie de investiţii pot influenţa opinia exprimată în momentul recomandării. Pentru a se permite evaluarea obiectivităţii şi fiabilităţii informaţiei este necesar ca interesele financiare importante deţinute în orice instrument financiar care face obiectul informaţiei prin care se recomandă strategii de investiţii, precum şi eventualele conflicte de interese sau relaţiile de control în raport cu emitentul la care se raportează în mod direct sau indirect informaţia respectivă să fie menţionate în mod adecvat. Totuşi, prezenta directivă nu are rolul de a impune persoanelor care fac recomandări de investiţii să depăşească barierele de informare stabilite în mod efectiv pentru a preveni şi evita conflictele de interese.

(8) Recomandările de investiţii pot fi difuzate sub aceeaşi formă, modificate sau rezumate de alte persoane decât cea care le-a făcut. Modul în care procedează persoanele care difuzează aceste recomandări poate exercita o influenţă deosebită asupra evaluării recomandărilor de către investitori.

Cunoaşterea identităţii persoanei care difuzează recomandările, cunoaşterea regulilor sale de conduită profesională şi a măsurii în care aceasta a modificat recomandarea iniţială poate reprezenta o informaţie preţioasă pentru investitori şi decizia lor de a investi.

(9) Prezentarea recomandărilor de investiţii pe situri internet trebuie să se conformeze normelor referitoare la transferul datelor cu caracter personal către ţările terţe prevăzute de Directiva 95/46/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecţia persoanelor fizice în ceea ce priveşte prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulaţie a acestor date[3].

(10) Agenţiile de rating pentru credite prezintă opinii privind solvabilitatea unui emitent sau calitatea unui instrument financiar specific la o anumită dată. Aceste opinii nu constituie recomandări în sensul prezentei directive. Totuşi, agenţiile de rating ar trebui să ia în considerare adoptarea unor politici şi proceduri interne prin care să se garanteze că ratingurile de credit pe care le publică sunt prezentate echitabil şi că menţionează în mod adecvat interesele şi conflictele de interese semnificative în raport cu emitenţii sau instrumentele la care se referă ratingurile de credit.

(11) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale şi ţine cont de principiile recunoscute în special prin Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special prin articolul 11, şi prin articolul 10 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. În acest sens, prezenta directivă permite statelor membre să aplice dispoziţiile constituţionale proprii în domeniul libertăţii presei şi a libertăţii de exprimare prin mijloacele media.

(12) Măsurile prevăzute de prezenta directivă sunt conforme cu avizul Comitetului european pentru valori mobiliare,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

_____

(1) JO L 96, 12.4.2003, p. 16.

(2) CERVM a fost creat prin Decizia 2001/527/CE a Comisiei (JO L 191, 13.7.2001, p. 43).

(3) JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

CAPITOLUL I

DEFINIŢII

Articolul 1

Definiţii

În scopul prezentei directive se aplică, pe lângă definiţiile stabilite în Directiva 2003/6/CE, următoarele definiţii:

1. Prin "societate de investiţii" se înţelege orice persoană în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 93/22/CEE a Consiliului[1];

2. Prin "instituţie de credit" se înţelege orice persoană în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2000/12/CE a Parlamentului European şi a Consiliului[2];

3. Prin "recomandare" se înţelege cercetarea sau altă informaţie care recomandă sau sugerează o strategie de investiţii, în mod explicit sau implicit, referitoare la unul sau mai multe instrumente financiare sau la emitenţii de instrumente financiare, inclusiv opiniile emise privind cursul sau valoarea prezentă sau viitoare a acestor instrumente, destinate canalelor de distribuţie sau publicului;

4. Prin "cercetare sau altă informaţie care recomandă sau sugerează o strategie de investiţii", se înţelege:

(a) o informaţie prezentată de un analist independent, o societate de investiţii, o instituţie de credit, orice persoană a cărei activitate principală constă în prezentarea de recomandări sau o persoană fizică a cărei activitate se desfăşoară în contul acestora prin intermediul unui contract de muncă sau nu şi care, în mod direct sau indirect, exprimă o recomandare de investiţii specifică referitoare la un instrument financiar sau la un emitent de instrumente financiare;

(b) o informaţie prezentată de alte persoane decât cele menţionate la punctul (a), care recomandă direct o decizie de investiţii specifică referitoare la un instrument financiar;

5. Prin "persoană în cauză" se înţelege orice persoană fizică sau juridică care produce sau difuzează recomandări în exerciţiul profesiei sale sau în desfăşurarea activităţii sale;

6. Prin "emitent" se înţelege emitentul unui instrument financiar la care se referă direct sau indirect o recomandare;

7. Prin "canal de distribuţie" se înţelege orice canal prin care informaţia este sau ar putea fi făcută publică, iar prin "informaţie care ar putea fi făcută publică" se înţelege orice informaţie la care are acces un număr mare de persoane;

8. Prin "reglementare adecvată" se înţelege orice reglementare în vigoare în statele membre, inclusiv autoreglementarea, în conformitate cu prevederile Directivei 2003/6/CE.

_____

(1) JO L 141, 11.6.1993, p. 27.

(2) JO L 126, 26.5.2000, p. 1.

CAPITOLUL II

PREZENTAREA RECOMANDĂRILOR

Articolul 2

Identitatea persoanelor care au elaborat recomandări

(1) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că orice recomandare menţionează clar şi vizibil identitatea persoanei care răspunde de prezentarea acesteia, în special numele şi funcţia persoanei fizice care a elaborat recomandarea, precum şi numele persoanei juridice responsabile de prezentarea acesteia.

(2) În cazul în care persoana în cauză este o societate de investiţii sau o instituţie de credit, statele membre solicită ca identitatea autorităţii competente respective să fie făcută publică. În cazul în care persoana în cauză nu este nici societate de investiţii nici instituţie de credit, dar respectă normele de autoreglementare sau un cod de conduită, statele membre iau măsuri pentru ca aceste norme sau acest cod să fie menţionate.

(3) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că exigenţele menţionate la alineatele (1) şi (2) sunt adaptate astfel încât să nu fie disproporţionate în cazul unor recomandări nescrise. Această adaptare poate include în special o trimitere la locul în care menţiunile respective pot fi consultate direct şi uşor de către public, cum ar fi un sit internet adecvat al persoanei vizate.

(4) Alineatele (1) şi (2) nu se aplică în cazul ziariştilor care respectă o reglementare echivalentă adecvată în statele membre, inclusiv o autoreglementare echivalentă adecvată, cu condiţia ca reglementarea să producă efecte similare celor din alineatele (1) şi (2).

Articolul 3

Norma generală privind prezentarea echitabilă a recomandărilor

(1) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că toate persoanele vizate se asigură, cu suficientă atenţie, că:

(a) faptele sunt clar separate de interpretări, estimări, opinii şi alte tipuri de informaţii non factuale;

(b) toate sursele sunt fiabile sau, dacă nu este cazul, acest lucru este clar semnalat;

(c) toate proiecţiile, previziunile şi obiectivele de curs sunt clar indicate ca atare, iar principalele ipoteze reţinute pentru stabilirea şi utilizarea lor sunt menţionate.

(2) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că exigenţele menţionate la alineatul (1) sunt adaptate astfel încât să nu fie disproporţionate în cazul unor recomandări nescrise.

(3) Statele membre impun tuturor persoanelor în cauză o atenţie deosebită astfel încât, la cererea autorităţilor competente, să poată demonstra caracterul rezonabil al oricărei recomandări.

(4) Alineatele (1) şi (3) nu se aplică în cazul ziariştilor care respectă o reglementare echivalentă adecvată în statele membre, inclusiv o autoreglementare echivalentă adecvată, cu condiţia ca reglementarea să producă efecte similare celor de la alineatele (1) şi (3).

Articolul 4

Obligaţii suplimentare privind prezentarea echitabilă a recomandărilor

(1) Pe lângă obligaţiile menţionate la articolul 3, în cazul în care persoana în cauză este un analist independent, o societate de investiţii, o instituţie de credit, orice persoană juridică legată de acestea, orice altă persoană vizată a cărei activitate principală constă în prezentarea de recomandări sau o persoană fizică a cărei activitate se desfăşoară în contul acestora prin intermediul unui contract de muncă sau nu, statele membre iau măsuri pentru stabilirea unei reglementări adecvate care să garanteze că persoana respectivă se asigură, cu suficientă atenţie, că:

(a) toate sursele importante privind aspectele esenţiale ale recomandării sunt menţionate în mod adecvat, inclusiv emitentul vizat, precum şi faptul că recomandarea a fost comunicată, dacă este cazul, emitentului şi modificată ca urmare a comunicării înainte de difuzare;

(b) orice bază sau metodă utilizată pentru evaluarea unui instrument financiar sau a emitentului unui instrument financiar, sau pentru fixarea obiectivului de curs al unui instrument financiar este rezumată în mod adecvat;

(c) semnificaţia oricărei recomandări emise (de exemplu "cumpără", "vinde" sau "păstrează"), dacă este cazul intervalul de timp al investiţiei la care se raportează recomandarea, se explică în mod adecvat şi se indică în mod adecvat avertizările referitoare la riscuri (inclusiv o analiză de sensibilitate a ipotezelor reţinute);

(d) se menţionează frecvenţa prevăzută, dacă este cazul, pentru actualizarea recomandării, precum şi pentru orice modificare importantă a politicii de acoperire anunţate în prealabil;

(e) se indică în mod clar şi vizibil data la care a fost difuzată pentru prima dată recomandarea în scopul distribuirii, precum şi data şi ora cursului indicat pentru orice instrument financiar;

(f) în cazul în care recomandarea diferă de o recomandare emisă în cursul ultimelor douăsprezece luni referitoare la acelaşi instrument financiar sau la acelaşi emitent, schimbarea respectivă şi data recomandării anterioare se indică în mod clar şi vizibil.

(2) Atunci când exigenţele menţionate la punctele (a), (b) sau (c) din alineatul (1) pot fi disproporţionate în raport cu lungimea recomandării difuzate, statele membre iau măsuri astfel încât să fie suficient să se menţioneze clar şi vizibil în recomandare locul în care informaţiile solicitate pot fi consultate de către public,

de exemplu prin furnizarea unei legături directe spre un sit internet adecvat al persoanei vizate, cu condiţia ca baza sau metoda de evaluare utilizată să nu se fi modificat.

(3) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că exigenţele menţionate la alineatul (1) sunt adaptate astfel încât să nu fie disproporţionate în cazul unor recomandări nescrise.

Articolul 5

Norma generală privind menţionarea intereselor şi conflictelor de interese

(1) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că persoanele vizate menţionează toate relaţiile şi circumstanţele despre care se poate considera în mod rezonabil că sunt de natură să aducă atingere obiectivităţii recomandării, în special atunci când persoanele vizate au un interes financiar important într-unul sau mai multe dintre instrumentele financiare care fac obiectul recomandării sau un conflict de interese important cu un emitent la care se referă recomandarea.

În cazul în care persoana în cauză este o persoană juridică, această exigenţă se aplică şi oricărei persoane fizice sau juridice care lucrează în contul său în cadrul unui contract de muncă sau nu şi care a participat la elaborarea recomandării.

(2) În cazul în care persoana în cauză este o persoană juridică, informaţiile care trebuie furnizate în conformitate cu alineatul (1) cuprind cel puţin:

(a) interesele sau eventualele conflicte de interese ale persoanei vizate sau ale persoanelor juridice care sunt legate de aceasta, care sunt accesibile sau ar putea fi în mod rezonabil considerate accesibile persoanelor care participă la elaborarea recomandării;

(b) interesele sau eventualele conflicte de interese ale persoanei în cauză sau ale persoanelor juridice care sunt legate de aceasta, cunoscute de persoane care nu au participat la elaborarea recomandării, dar care au avut acces sau care se poate considera în mod rezonabil că au avut acces la recomandare înainte de difuzarea acesteia către clienţi sau public.

(3) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că recomandarea conţine menţiunile prevăzute la alineatele (1) şi (2). Atunci când exigenţele menţionate pot fi disproporţionate în raport cu lungimea recomandării difuzate este suficient să fie menţionat clar şi vizibil în recomandare locul în care informaţiile solicitate pot fi consultate direct şi uşor de către public, de exemplu prin furnizarea unei legături directe spre aceste menţiuni pe un sit internet adecvat al persoanei în cauză.

(4) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că exigenţele menţionate la alineatul (1) sunt adaptate astfel încât să nu fie disproporţionate în cazul unor recomandări nescrise.

(5) Alineatele (1)-(3) nu se aplică în cazul ziariştilor care respectă o reglementare echivalentă adecvată în statele membre, inclusiv o autoreglementare echivalentă adecvată, cu condiţia ca reglementarea să producă efecte similare celor de la alineatele (1)-(3).

Articolul 6

Obligaţii suplimentare privind menţionarea intereselor şi a conflictelor de interese

(1) Pe lângă obligaţiile menţionate la articolul 5, statele membre iau măsuri astfel încât orice recomandare prezentată de un analist independent, o societate de investiţii, o instituţie de credit, orice persoană juridică care este legată de acestea, orice altă persoană vizată a cărei activitate principală constă în prezentarea de recomandări menţionează clar şi vizibil informaţiile următoare privind interesele şi conflictele de interese:

(a) participările importante care există între persoana vizată şi orice persoană juridică legată de aceasta, pe de o parte, şi emitent, pe de altă parte. Aceste participaţiuni importante cuprind cel puţin cazurile următoare:

- persoana în cauză sau orice persoană juridică legată de aceasta deţine peste 5% din totalitatea capitalului emis de emitent;

- emitentul deţine peste 5% din totalitatea capitalului emis de persoana în cauză sau orice persoană juridică legată de acesta.

Statele membre pot recomanda praguri mai mici decât pragul de 5% prevăzut în aceste două cazuri;

(b) alte interese financiare importante ale persoanei în cauză sau ale oricărei persoane juridice legată de aceasta în raport cu emitentul;

(c) dacă este cazul, o declaraţie prin care se indică faptul că persoana în cauză sau orice persoană juridică legată de aceasta este un deţinător de piaţă sau un furnizor de lichidităţi în ceea ce priveşte instrumentele financiare ale emitentului;

(d) dacă este cazul, o declaraţie prin care se indică faptul că persoana în cauză sau orice persoană juridică legată de aceasta a fost, în cursul ultimelor douăsprezece luni, primul ofertant sau primul ofertant asociat pentru orice ofertă publică de instrumente financiare ale emitentului;

(e) dacă este cazul, o declaraţie prin care se indică faptul că persoana în cauză sau orice persoană juridică legată de aceasta constituie parte a oricărui alt acord cu emitentul în ceea ce priveşte prestarea de servicii de bancă de afaceri cu condiţia ca acest lucru să nu conducă la menţionarea unor informaţii comerciale confidenţiale, iar acordul să fi fost în vigoare în ultimele douăsprezece luni sau să fi condus la plata sau la promisiunea unei remuneraţii în cursul ultimei perioade;

(f) dacă este cazul, o declaraţie prin care se indică faptul că persoana în cauză sau orice persoană juridică legată de aceasta este parte a unui acord cu emitentul privind prezentarea recomandării.

(2) Statele membre se asigură că sunt menţionate, în termeni generali, modalităţile administrative şi de organizare efective stabilite în cadrul societăţii de investiţii sau al instituţiei de credit, inclusiv barierele legate de informaţie, pentru a se preveni şi evita conflictele de interese legate de recomandări.

(3) Statele membre se asigură ca, pentru persoanele fizice sau juridice care lucrează pentru o societate de investiţii sau o instituţie de credit, în cadrul unui contract de muncă sau nu, care participă la elaborarea recomandării, obligaţia menţionată la articolul 5 alineatul (1) al doilea paragraf include în special menţiunea că remunerarea lor este legată, dacă este cazul, de operaţiunile de bancă de afaceri efectuate de societatea de investiţii, sau de instituţia de credit sau de orice altă persoană juridică legată de acestea.

În plus, dacă aceste persoane fizice primesc sau cumpără acţiuni ale emitentului înainte de oferta publică pentru aceste acţiuni, trebuie menţionate preţul şi data de achiziţionare.

(4) Statele membre solicită societăţilor de investiţii şi instituţiilor de credit să menţioneze trimestrial procentul de recomandări de tip "cumpără", "păstrează", "vinde" sau de echivalenţi ai acestora, din recomandările totale, precum şi procentul de emitenţi care corespunde fiecăreia dintre categoriile pentru care societatea de investiţii sau instituţia de credit a furnizat importante servicii de bancă de afaceri în cursul ultimelor douăsprezece luni.

(5) Statele membre se asigură că recomandarea conţine menţiunile prevăzute la alineatele (1)-(4). Dacă obligaţiile menţionate la alineatele (1)-(4) riscă să fie disproporţionate faţă de lungimea recomandării difuzate, este suficient să se facă o trimitere clară şi vizibilă în recomandare la locul în care menţiunile respective pot fi consultate direct şi uşor de către public, de exemplu prin furnizarea unei legături directe spre un sit internet adecvat al societăţii de investiţii sau al instituţiei de credit.

(6) Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că exigenţele menţionate la alineatul (1) sunt adaptate astfel încât să nu fie disproporţionate în cazul unor recomandări nescrise.

CAPITOLUL III

DIFUZAREA RECOMANDĂRILOR PREZENTATE DE TERŢI

Articolul 7

Identitatea persoanelor care difuzează recomandările

Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că, atunci când persoana vizată difuzează pe propria răspundere o recomandare prezentată de un terţ, identitatea persoanei vizate este indicată clar şi vizibil în recomandare.

Articolul 8

Norma generală privind difuzarea recomandărilor

Statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că, atunci când recomandarea prezentată de un terţ este modificată substanţial în informaţia difuzată, această informaţie indică în mod clar şi amănunţit modificarea substanţială efectuată. De asemenea, statele membre se asigură că, dacă modificarea substanţială constă în schimbarea sensului recomandării (de exemplu o recomandare de tip "cumpără" devine o recomandare de tip "păstrează" sau "vinde", sau vice versa), obligaţiile prevăzute la articolele 2-5 privind persoana care a elaborat recomandarea să fie respectate de persoana care difuzează recomandarea, în măsura modificării substanţiale efectuată.

De asemenea, statele membre se asigură că există o reglementare adecvată care să garanteze că persoanele juridice vizate care difuzează direct sau prin intermediul unor persoane fizice o recomandare modificată substanţial dispun de o politică scrisă formală, astfel încât să poată indica destinatarilor informaţiei unde să găsească identitatea persoanei care a produs recomandarea, recomandarea ca atare, precum şi menţiunea referitoare la interesele sau conflictele de interese ale acestei persoane, cu condiţia ca aceste elemente să nu fie confidenţiale.

Primul şi al doilea paragraf nu se aplică în cazul informaţiilor de presă privind recomandările prezentate de terţi atunci când textul recomandărilor nu este modificat.

În cazul difuzării unui rezumat al unei recomandări prezentate de un terţ, persoana vizată care difuzează rezumatul se asigură că acesta este clar, corect, indică documentul sursă şi locul în care publicul poate avea acces direct şi uşor la menţiunile referitoare la documentul sursă, cu condiţia ca aceste elemente să nu fie confidenţiale.

Articolul 9

Obligaţii suplimentare pentru societăţile de investiţii şi instituţiile de credit

Pe lângă obligaţiile prevăzute la articolele 7 şi 8, dacă persoana în cauză este o societate de investiţii, o instituţie de credit sau o persoană fizică care lucrează în contul acestora în cadrul unui contract de muncă sau nu şi dacă această persoană difuzează recomandările prezentate de un terţ, statele membre solicită:

(a) ca aceasta să indice în mod clar şi vizibil numele autorităţii competente care răspunde de societatea de investiţii sau de instituţia de credit;

(b) ca persoana care difuzează recomandarea să respecte obligaţiile prevăzute pentru persoanele care elaborează recomandările articolul 6, dacă persoana care a a elaborat recomandării nu a difuzat-o deja printr-un canal de distribuţie;

(c) ca societatea de investiţii sau instituţia de credit să respecte obligaţiile prevăzute pentru persoanele care elaborează recomandările la articolele 2-6, dacă recomandarea a fost modificată substanţial.

CAPITOLUL IV

DISPOZIŢII FINALE

Articolul 10

Transpunerea

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege şi actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 12 octombrie 2004. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul acestor acte împreună cu un tabel de corespondenţă dintre aceste acte şi prezenta directivă.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoţite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de statele membre textele dispoziţiilor de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 11

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în ziua publicării în Jurnalul oficial al Uniunii Europene.

Articolul 12
Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 22 decembrie 2003.

Pentru Comisie
Frederik BOLKENSTEIN
Membru al Comisiei

C.I.C.E. Piatra Neamț